

**ПРОБЛЕМА СПІВВІДНОСИН ІНДИВІДУАЛЬНОГО БУТТЯ
ІЗ ПОЛІТИЧНОЮ СТРУКТУРОЮ СУСПІЛЬСТВА
НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ**

Городиська О.М.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»,
м. Харків*

Ще у 19 столітті Токвіль писав про те, що людина не може витримати одночасно обидва досягнення демократії – релігійну та політичну свободи: якщо у людини немає віри – вона повинна служити, якщо ж вона вільна – необхідно, щоб вона вірила. Ця позиція багато у чому співпадає із думками Бердяєва про низку негативних наслідків демократії, хоча для деякого вони можуть здаватися непереконливими: нічим не обмежена демократія завжди виступає у опозиції до духовного боку життя, оскільки останній вимагає серйозної внутрішньої роботи індивіда із самовиховання особистості.

Жорстка політична система завжди більш ефективно реалізовувала захист та функціонування держави, ніж ліберальна демократія, де найвищою цінністю було оголошено індивіда, який не підкорюється нікому, окрім себе, що приводить до деградації соціальної єдності в цілому. Із цих позицій позитивний погляд на традиційний уклад життя виглядає більш бажаним, оскільки там індивід не протиставляв себе єдності, що дозволяло зберегти цілісність традиції та передачі найважливіших цінностей наступним поколінням – отже зберегти культуру як таку.

На сучасному етапі держава та індивід знаходяться у постійному латентному (а часом і не дуже) конфлікті одне з одним, при цьому держава постійно втручається у життя людини, знаходячи все більш витончені засоби нагляду та контролю, а людина залишається тою самою самотньою, позбавленою підтримки спільноти, як це було раніше, оскільки повернення до попередніх практик солідарності та спільного життя виглядають неможливими.